

Høringsuttalelse fra Trysil kommune til "Sterke regioner"

Bakgrunn: Behov for en samordnet regionalpolitikk

Vi er inne i en utvikling med en sterk sentralisering av bosettingen i det sentrale hovedstadsområdet. Hensikten med å utrede en annen regional inndeling har sin bakgrunn i et ønske om å opprettholde bosetting i alle deler av landet ved en mer samordnet regional politikk. Utvikling av myndige, attraktive robuste regioner krever koordinert satsing på samferdsel, kunnskap, kultur, internasjonalisering, miljø, overordnet fysisk planlegging og nyskaping i næringslivet.

Overføring av myndighet en forutsetning

Skal dette lykkes, må regionene få betydelig makt og myndighet, gjennom overføring av oppgaver fra statlige organer som departementer og direktorater og gjennom overføring av oppgaver som utføres av fylkeskommunen og fylkesmannen.

Den regionale utviklingspolitikken vil i framtida være så viktig for menneskenes liv og virke at denne myndigheten må forankres i et organ som er direkte valgt av folket. Det er i samsvar med de demokratiske tradisjoner i Norge. Fylkeskommunene har i dag ansvaret for den regionale utviklingspolitikken, men har ikke fått tilstrekkelige virkemidler til oppgaven.

Trysil kommune slutter seg derfor til uttalelsen fra Fylkestinget der en understreker at spørsmålet om både størrelse og geografisk inndeling av regionene må ta utgangspunkt i de oppgaver og den myndighet som skal legges til dette nivået.

Videre savner vi en grundigere vurdering av inntektsgrunnlaget for en større region, og mener dette bør være avklart før en omstrukturering finner sted.

Uten en reell overføring av myndighet og ressurser er det vanskelig å se at en ny regional organisering vil lykkes bedre med å utvikle de mulighetene som ligger i distriktene for arbeidsplasser og gode tjenester for befolkningen enn dagens fylkeskommuner.

Enhetsfylkeforsøket

Det foregår for tiden et "enhetsfylkeforsøk" i Hedmark. Det er naturlig at dette forsøket evalueres før en går nærmere inn på fylkesmannens rolle.

Trysil kommune mener også at en bør avvente en evaluering av enhetsfylkeforsøket før en vedtar en ny organisering og evt. endringer av fylkesmannsembetet.

Vekting av kriterier

I utredningen blir det foreslått følgende kriterier for inndelingen av regionene: *størrelse, funksjonalitet og identitet*. Disse kriteriene kan i noen grad stå i motsetning til hverandre.

Fylkestinget støtter utredningens forslag om å erstatte Hedmark og Oppland med en ny felles innlandsregion. Dette synet kan underbygges med for eksempel behovet for en samordning av samferdsel, veiutbygging og utvikling av et innlandsuniversitet.

Inndelingen i regioner må derfor skje gjennom en prosess der både kommunene og dagens fylkeskommuner deltar. Størrelsen på den enkelte region må tilpasses slik at den kan ha reell koordinering og kraft i utviklingsarbeidet i området.

For at regionen skal kunne fungere som en funksjonell enhet, må også avstander og tilhørighet vektlegges om det skal være mulig å utvikle samspill i regionen.

Innlandet - bioregionen

Et annet viktig fellestrekk ved Innlandet kommer fram i utredningens kapittel 4.1.3

"Næringsøkonomiske regioner" der Innlandet er framstilt som *bioregionen*. Mens kysten har "havet" har Innlandet "skoghavet" med store, uutnyttede ressurser innenfor skogbruk og skogsbasert industri, bioenergi, reiseliv og utmarksnæringer.

For å opprettholde bosetningsmønsteret, og utvilke verdiskapende robuste lokalsamfunn i alle deler av Norge, må det nye virkemidler til. Fokus må rettes mot utvikling og nyskaping, i stedet for støtte til bevaring og konservering. Det må utvikles en mer samlet og bevisst politikk overfor lokalsamfunn som stimulerer til en verdiskapende utvikling.

En mer samordnet satsing på de mulighetene det biologiske gir, vil ha en betydelig effekt både på næringsutvikling, etablering av nye arbeidsplasser og styrking av befolkningsgrunnlaget. For å lykkes er det imidlertid en klar forutsetning at nødvendige virkemidler blir stilt til rådighet, både innenfor den "smale" og "brede" distriktpolitikken.

Folkevalgt styring av regionene

Et levende folkestyre forutsetter at makt og myndighet ligger hos organer som er valgt av folket og som har legitimitet hos folket. Et levende folkestyre forutsetter aktive samfunnsborgere som finner det meningsfylt å engasjere seg i samfunnsformingen gjennom organisasjonsliv, partier og i folkevalgte fora.

En innvending mot dagens fylkeskommuner er imidlertid at de pga direkte valg på representanter mangler den nødvendige forankring i den enkelte kommune. Dette søkes kompensert gjennom ulike praktiske tiltak som partnerskapsavtaler og invitasjoner til kommunene om å delta i en rekke sammenhenger der det er nødvendig at kommunene er med.

Dersom en skal "ta hele landet i bruk" og utnytte og utvikle de ressurser som finnes i distriktene, forutsetter det et nært og godt samspill mellom sentrale myndigheter og folkevalgte organ både lokalt og regionalt, og det krever et lokalt og regionalt handlingsrom som er større enn i dag.

Dersom en deler inn landet i enda større regioner, må det vurderes hvordan en best ivaretar forbindelsen mellom det regionale nivået og den enkelte kommune.